

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلری باشده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

هیاره دأما هیاز ... دیاز راها هورق هیات قاتالم ...

نسخه سی هربرده ۱۵ غرورده

سهلکی بوسته ایله ۷,۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار)

ایونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرنک مرچی آنقره مرکزدر .

صافی : ۶۸

آنقره ، ۱۵ مارت ، ۱۹۲۸

۳ می جلد

مصاحبه

شروع قازانچ

وحشیلرک حیاتی بعضیلرینک طن ایندیکی کی
صاف و معصوم بر حیاتیمدیر ، بزمکنه هرجهندن
مرجمیدر ؟ یوقسه دیکرلرینک طن ایندیکی کی
خستهلق ، اخلاقسزلق ، سفالت کی بوتون وحشیلرک
بر آرایه طویلانماسندن عبارتیمدر ؟ بو مسئله کی حل
ایتمه دن ، هیچ اولازسه بر نقطه ده ، اونلرک بوتون
مدنی لمرک غبطه سنی جلب ایده جک حالده اولدقلرینی
محقق کوروپورم : بوتون وحشیلر (یاخود اجتماعیلرک
تعبیرله بوتون ابتدایلر) اوقدر بسیط اقتصادی
حیات سورمکده درلرکه اونلر ایچون هر قازانچک
شروع اولوب اولمادیقنی تعیین اتمک غایت قولایدیر ،
داها دوغروسو اولرده بزم آکلادیغمز معناده
قازانچ همان همان موضوع بحث دکلدیر .

آوسترالیا یرلیسی عمویتله بالقندن ، کوکلردن
و میوه لردن ترکیب ایدن بیه جکنی کندپسی تدارک
ایدیر ، طبیعتله اونلک آراسنده نه تجار ، نه زده ناعتکار ،
نه سرمایه دار ، نه ایشچی .. هیچ بر متوسط بوقدر .
کندی سعیندن مستقل اولارلق ، باشقه سنک لندن
نادراً تدارک ایلدیکی شیلر ، مثلاً بر قاری ، یاخود
« بومهرانغ » دینلن سلاح ، یاخود مقدس بویا
اولارلق قوللانیلان قیرمزی طوبراقده عمویتله عیناً
مبادله طریقله الله اولونور . بوتونلرک مبادله سندن
مقصد برشی « قازانچ » دکل ، بلکه بر احتیاجی تأمین
ایتمکدر . بو وحشیلرک معبشتنده « حیاتی ادامه » دن
عبارت اولان غایه اوقدر یاقینده و دوغروندن دوغری به
انسانلرک مواجهه سنده درکه اوکا ایریشمک ایچون الک
بسیط چاره لری قوللانقله اکتفا ایدیلیر .

« مدنی » بر انسانلک حالت روحیه سنی کوز
اوکنه کتیررسه ک تماماً باشقه بر منظره قارشینده
بولونوبورز . مدنی انسانلک هر آن نظردقندنه بولوندور .
دینی شی حیاتلک نهائی غایه لری دکل ، بلکه اوکا
ایریشمک ایچون قوللانیلا بیلرک واسطه لردر . احتمال
علم ، دین و سحر حد ذاتنده بدایتده ، حیاتلک بر
آلتندن عبارت ایکن مدنی انسان آرتق بونی اونوشمش
اونلری برر مطلق غایه عد ایتمک باشلامشدر .

اقتصادی سیمه ینه هرشیدن اول بسله تمک هدفه
یارامق اقتضا ایدرکن ، مدنی انسان بوهدفی برطرفه
براقش ، اونلک برینه هدفک تحققنه یارایا بیلرک
واسطه لره کوزینی دیکمشدر : مدنی انسان اقتصادی
فعالیتی ، حیاتی ادامه ایده جک واسطه لره الله ایدیلر
سیله تمجید ایلرهمه یور ، بلکه بالذات بو واسطه لره
تدارکنی (یعنی صورت مطلقده قازانچی) بلاقید
و شرط هدف اولارلق طانییور . فی الواقع حیاتلرک
بقای ایچون لازم اولان غذا و دیگر لوازمک مقداری
محدوددر . حالبوکه بوگونکی مدنیت ایچنده بونی تأمین
ایدن بر قازانچله اکتفا ایده رک فضل سندن فراغت
ایده جک اولان قازانچی واردر ؟ بوضورتله اقتصادی
فعالیت بدایتده حیاتلک بر واسطه سی ایکن شیمدی
بالذات حیات اقتصادی فعالیت و موفقیتک ، نامحدود
قازانچک تأمین ایچون بر آلت شکلنی آلییور .

آلمانلرک مشهور تعبیرله بو Umwretung و
Umdrehung ، بو قیمتلر استحالیه سی ، بو غایه
و واسطه بجایشی میدان کله بیلیمک ایچون بر شرط
واردر : انسانلر آیری آیری دکل ، بلکه برابرجه
یکدیگرینه یاردم ایده رک ، ایشلری آارلرنده تقسیم
ایده رک چالیشمالی که فعالیت داها مشر ، قازانچ داها
جوق اولسون . بومساعی اشترای کی کوبلرده بر عائله
افرادینک هپ برلکده چالیشمالی درجه سنی آشما دجه
ینه « قازانچ » و قازانچک مشروع مقداری مسئله سی
موضوع بحث اولاماز . چونکه محصوللری بیه نلر ،
ایچهنلر ، قوللانیلر اونلری میدان کتیرمک ایچون
چالیشمش اولانلردن باشقالری دکلدیر . فقط بسیط
بر چیفتچی عائله سنک مساعی اشترای کندن داها ایلری به
کیده رسه ک ، چالیشما اصوللری ایچهلشیدیکی ، علمک
صنایع ساحه سنده تطبیقاتی آرتدینی ، مشترک سیم
زمره لری (قاربقالر ، شرکتلر) کیت کیده داها
فضله انسانلری بر آرایه طویلادیقنی ، ایش بولومی
زیاده لشدیکی نسبتده شو مسئله کی انسانلر داها فضله
قورجالامغه مجبوریت حس ایدیورلر : مشروع قازانچ
نهدر ؟ سعیه نسبتله حق نه اولایدیر ؟ چالیشان حق
صاحبی اولق جا ترمیدر ؟

اون دوغوزنجی عصرک تاریخنده صنایعک ،
صورت عمویمه ده مادی مدنیتک خارق العاده بارلاق
اولان تکاملی اوزرنده ، سانکه بو قورقونج و حل
ایدیلرهمه یین مسئله نک وجدانلرده اویاندیردینی کدر
بولوطلری دولاشیر . حلم و موانستک آرتدینی ، عرف
و آدابک ایچهلشیدیکی نسبتده قابو وحشیانه جنایتلر نه قدر
آزالییورسه حق تملکله قارشلی حرمتسزک ، راحتجه
وقولایمجه زنکین اولق ایچون حیل و دولاندیر بیلیمجه
مراجعت کی وقعه لر اوقدر جو غالمقده در . هر عملکنده
مدنیت اعتباریلر باشقه باشقه سویه لرده اولان منطقه لره
قارشیلقی مقایسه سی ده بونی اثبات ایتمکده در . مثلاً
ایتالیانک جنوه کی احتوا ایدن Liguria ایالتی ایله
تماماً جنوبه دوشن Basilicate ایالتی آراسنده کی
فرقنر بو قیلدندر . معمور و متمدن بر ایالت اولان
لیکوریاده عرفان اولدجه ایلریده در ، عسکره چاغریلارلردن
اوقومت بیلیمیلرک مقداری یوزده یکریمی قدردر
(جنوب ایالتنده یوزده ۵۵ در) ، انتشار ایدن غرنه
و مجموعه لر یوزبیک نفوسده ۱۲,۹ Basilicate ده
بونک ثانی بیلر دکلدیر) ؛ جنوه حوالینده کیلومتر
باشنه ۲۳۵ نفوس دوشدیکی حالده باسیلیقات ایالتنده
انجق ۴۸ کیشی اصابت ایدیر . جنوه حوالینده اها لیک
یوزده ۵۳ ی اونی بیکدن فضل نفوسی اولان شهرلرده
ساکن ایکن جنوب ایالتنده آنجق یوزده ۲۲ قدری
بو مقوله دندر . بوکا مقابل لیکوریاده قتل ، جرح
کی جبر و شدت ایقاعله وقوعه کتیریلن جنایتلری
آنجق « باسیلیقات » ده کتک نصی قدر بولدیغمز حالده
دولاندیر بیلیمک و دیگر حیللرک ایکی مثلی اولدیقنی
مشاهده ایدیورز .

ساده جه بر مثال اولارلق ذکر ایلر دیکم شو
مقایسه سایه سنده قولایقله آکلشیلایقنی امید ایلر دیکم
بو معنوی بحرآنک مملکت مزده ده سرایت ایندیکنی
کوروپورز . بزده ده دنیا آمریقاییلاشیرور . بزده ده
ساده جه باره طویلایق موقیبتی بر حقه معادل عد
ایدیلیر ، هدفنه ایریشه نک مشروع حرکت ایندیکی
قبول اولونوبورز . اسکیدن محدود ، معین فعالیت
و قازانچ امکاملری واردر . او صورتله که بر حدی آشان

ای کیجه ، سن اوسه وکیلیدن بی خبر اولدینگ
ایچین بویه قارا کفله ایچنده قالدک . ای کوندوز
سنده کیت ، اوسه وکیلینگ کوندوزندن کوندوز
اولابی اوکره .

— ۹۸ —

درانجمنی نشسته دیدم دوشش
نتوانسم گرفت درآغو شش
رخرا بیانه بر رخس بنهادم
یعنی که حدیث میکنم در کوشش
دون کیجه کوردم که سه وکیل بر مجلسده
اوطوریوردی ، در آغوش ایتمه به موفق اولامادم .
قولاغنه لاقیردی سوبله بی بهانه ایدره که هیچ
اولازسه یاناق یاناقه کلک فرصتی قاجیرمادم .

— ۹۹ —

عاشق گردد بکرد اطلال و ربوع
زاهد گردد بکرد تسبیح و رکوع
برنان تند او واین دگر بر لب آب
کین را عطش آمدست و انراغم جوع
عاشق سه وکیلینگ ایزنی تعقیب ایله اولک
اوطورمش و کزمش اولدینی برلک اطرافنی دولاشیر .
زاهدده تسبیحله ، رکوع و سجودیه اوغراشیر .
عاشق سوسامش وزاهد آجینمش اولدقنندن بری
سو کنارنده دیکری اکک آرقاسنده دولاشیر .

— ۱۰۰ —

بلبل آمد بیاغ رستم ز زاغ
آیم بیاغ باتو ای چشم چراغ
چون سوسن وکل زخویش بیرون آیم
چون آب روان روم ازباغ بیاغ
باغه بلبل کلدی ، قارغادن قورتولدق . ای
کوزمک نوری سه وکیلیم ، سنکله باغه کیده لم وکل
و سوسن کیبی آجیللم ، آقان سولر کیبی باغدن
باغه روان اولالم .

— ۱۰۱ —

کر بادکری مجلس می سازم ولاغ
نهم بخدا زمهرکس بردل داغ
لیکن جوهرمرد شودکس راخورشید
درپیش نهد بجای خورشید چراغ
سه وکیلیدن باشقالریله همیزم اولامه رغما و اللهی
کوکله اوندن باشقایچه برکیسه نک عشق آتشی یوقدر .
کونش باتجه قارا کفله قالان ، کونش برینه
قندیل یاقازمی ؟ !

— ۱۰۲ —

آن طاق که نیست جفتش اندر آفاق
باینده بباخت جفت و طاق بوقاق
پس گفت مرا که طاق خواهی یا جفت
گفتم بتو جفت و ازهمه عالم طاق
عالمده تک اولان ، آشی بولونمایان سه وکیلله
«تکمی ، جفتی» اوبنادق . بکا «تکمی ایسترسک
جفتی ؟ ...» دیدی .
بنده «سنکله جفت اولق و بوتون عالمدن تک
قالق ایسترم» دیدم . - دوام ایدیبور -

مولانا نیک رباعیاری

— ۹۳ —

آمد آمد آنکه زفت اوهرکز
خالی نبد آن آب ازین جوهرکز
اومعدن مشک ومامه بوی ویم
ازمسک جدا تودیده بوهرکز
اصلا یاغدن آبریلایان سوکیلی کلدی ، کلدی .
بو نهردن او سو، هیچ برزمان آبریلادی . اومسک
معدنی در ، بزده اولک قوقوسی بز . سن مسک قوقوسی
کوردکمی که اصلندن آبری اولسون .

— ۹۴ —

آمد برمن دوش نکاری سرتیز
شیرین سخنی شکرلی شورانکیز
باروی جو آفتاب بیدارم کرد
یعنی که جو آفتاب دیدی برخیز
دون کیجه بنم یاغه شیرین سوزلو ، طاتلی
دوداقلی ، مغرور بر کوزه کلدی . بی کونش
کیبی یوزیله اویاندردی : « کونش کورولنجه قالدقیر ؟
بی کوردک ، قالق ؟ نه دوریورسک» دیدی .

— ۹۵ —

بنمای بمن رخ نوای شمع طراز
فاناز کنم نه روزه دارم نه غاز
تابو بوم مجاز من جمله غاز
چون بی تو بوم غاز من جمله مجاز
بکا یا ناغسکی کوسته ر ، ای بز می زینتلندیره
سه وکیلی ! کوسته ر که ناز اربابندن اولوب اوروج
و نماز و سائر نیازلری براقیم اوروج طونیم
و نماز قلیمیم ، نیازدن کچیم ، ناز اربابندن
اولام .

سنکله برابر اولدیم دملرده مجازم باشند باشه
نمازدر . سنسز اولورسه بالعکس نمازم مجاز اولور .

— ۹۶ —

درسر هوس عشق تودارم همه روز
در عشق تومت و بیقرارم همه روز
مرستان را خار یکروزه بود
من آن مسم که در خارم همه روز
بوتون کون باشمده سنک عشقک هوسی
واردر ، اونکله هر زمان مست و بی قرارم . سرخوشلرک
خاری برکون اولور ، بن اوبله سرخوشم که هر کون
خار ایچندهم . !

— ۹۷ —

شب کشت و مرا نیست خبر از شب و روز
روز است شیم ز روی آن روز افروز
ای شب شب از آن که ازو ییجری
ای روز بروز روز اوروز آموز
کیجه کجیدی ؟ بنم ایسه نه کیجه ، نه کوندوزدن
خبرم وار . کیجهم ، او کوندوزلره ایشیق ویره
سه وکیلینگ یوزیله پرورددر .

— ۸۸ —

مешوقه جو آفتاب تابان گردد
عاشق بمثال ذره گردان گردد
چون باد بهار عشق جنتان گردد
هر شاخ که خشک نیست رقصان گردد
ممشوقه کونش کیبی تابان اولدی . عاشق ذره کیبی
دوندی دوردی .
عشق بهارینگ روزکاری آسنجه قورو اولمایان
دالره البته حرکت کلیلر ...

— ۸۹ —

من بنده آن عقل کزو مجنون شد
سد جان ارزد دلی کرو پر خون شد
والله که همی رشک برد آب حیات
زاشکی که زجشم عاشقان بیرون شد
بن اوسه وکیلیدن مجنون اولان عقلک بنده سییم ؛
اوندن پر خون اولان برکوکل ، یوز جان قیمتده در .
یمین ایدرم که عاشقک کوزندن آقان یاشلره
آب حیات غبطه ایدرم .

— ۹۰ —

مه را طری بروی اومی ماند
چیزیش بدان فرشته خومی ماند
فنی زکجا تا کجیا مه که بود
جان بنده اوبدو خود اومی ماند
آیک کوزه لکی براز اولک یوزینه بگزمه . اوملک
خویلی جزئیجه آ کدیربر ..
خابر ، خابر ... زده دن نریمه ؟ .. آی کیم
اولور ؟ .. جام اوکا قوربان اولسون .
اوکا بکیزه بن واره آنجاق کندیدر .

— ۹۱ —

چون بت رخ نست بپرسی خوشتر
چون باده زجام تست متی خوشتر
درهستی عشق تو چنان نیست شدم
کان نیستی از هزار هستی خوشتر
سنک یا ناغک پوت اولونجه بپرسک خوشدر ،
شراب سنک قدحکدن اولورسه مستک آیدر .
سنک عشقک وارانلی ایچنده اوبله یوق اولدم که
بو بوقلق بیک وارانندن یکدر .

— ۹۲ —

رقم بسر کورکرم دلدار
مینافت زکازار تنش چون کلزار
در خاک ندا کردم خاکا زنهار
آن یار وفادار مرا تیکو دار
کریمکار دلدارک مراری باشه کیندم ، او ،
تنک طوبراغندن کلزار کیبی ظاهر اولدی . طوبراغه
سئلدم ، دیدم که : ای طوبراق ، بنم وفادار اولان
یاری ایچیمه ؛ خوش طوت !